

Uit de vereniging:

Blz. 2	Opnuuj 'ne gesjlaagde aovindj euver Zjwamer Bieiname
Blz. 4	Schenkingen
Blz. 4	Jaarprogramma Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal - MHVS

Overige artikelen:

Blz. 5	De Sacramentsprocessie van Asselt
Blz. 7	Straatvoetballers uit Offenbeek
Blz. 8	Kruisbooggezelschap: 'De Vrijwillige Schutters'
Blz. 15	Motorzaegening in Grubbevors
Blz. 16	Kroniek van Swalmen, januari, februari en maart 2018
Blz. 18	Uit de oude doos
Blz. 19	Het Rijke Roomse Leven
Blz. 21	Een huwelijk uit 1884
Blz. 23	Leuk om te bewaren (10)
Blz. 24	De sjtraot nao de bós

Foto's aangeleverd door:

Riky Simons	blz. 2, 3
Archief MHVS	blz. 5, 8, 18, 24
Rob v.d. Berg	blz. 7
Jan v.d. Heurik	blz. 7
Suzan Clumpkens-Julicher	blz. 9
Fam. Julicher-Wouters	blz. 13
Hans Simons	blz. 17
Pieter Simons	blz. 19, 20
Wim Hoezen	blz. 21, 22
Theo Derks blz.	blz. 23

Uit de verenigingen:

Opnuuj 'ne gesjlaagde aovindj euver Zjwamer Bieiname

Annelies Hermans

Op 6 april kós weer gekald, gesjtraeveld en gelache waere bie j aaj foto's en bieiname oet Zjwame. Ouch haopde Herm én de MHVS op get aanvöllinge én de 'richtige' name achter versjillende bieiname aan de weet te kómme. Herm Geraedts, ofwaal Herm van Pómpe Coen, moogde bie 'Thijs en Wilma' zón 60 luuj welkom heite. De prizzentatie begós mit 'Ruibe duibe duib – Piet Hermans' op 't sjirm. V'r zoge Pitterke Spee, mit zien handjker, dae in koerierstempo nao Remunj sjeesde (ómdet d'r neet kós fietse).

V'r weite noe wie Sjra Simons aan de biejnaam 'dr. Eckener' kwoom. Doe mós mer dörve, es in 'n sjiek hotel tillefoon veur de beroemde oetvinjer mit dae naam waert ómgerope en nemes meldtj zich, óm den "ja, hier!" te zegke... Daonao kreeg d'r aete en drinke wie d'r wooj, gans veur nieks. Neet det hae altied zo sjlum woor; es fotograaf mós d'r 'ns nao Antwerpe óm de zesdaagse van 't fietserenne op de geveulige plaat vas te lègke. Achteraaf bleek det d'r 'n kleinigheid haaj vergaete... namelijk 't fotorólke.

Sjoon verhaole oet 'de tied det ich mich nag kós keime', wie emes 't numde. Ouch euver de Sjäök, dae zich blikbaar dae biejnaam ouch zelf haaj aangemaete. In Nieuw-Zeeland numde hae zich veur 't gemaak 'Sjeuk' en allein

ónger dae naam woor d'r dao bekènd. Èns haet 't bezeuk oet Nederlandj zich dóchtig versjórkke van twee verkes op de bank, die heel de Sjäök es hoediere...

De Zoebel (Wulm Thijssen) besjtélde idder waek eine kilo kees en eine kilo gaar sjónk. Kós d'r neet meer betale of ónthaje? Det woor aevel 'ne sjlauwberger... Vanwaeg zien werk vroeg d'r aan pesjtoor of hae op vriedig mesjien tóch get vleis moogde aete. Nae. Ouch gèn gehak? "Nae, gemale vleis is ouch vleis," zag pesjtoor. Op 'ne daag vreug pesjtoor 'm óm hout te haole. Kump de Zoebel mit 'n ker zaegsel truuk. Pesjtoor kiek nut. De Zoebel meint: "Gemale hout is ouch hout."

Euver Sjaen Hodselmans: op 'ne aovindj bleef d'r weer 'ns te lang plekke mit kaarte, terwiel Marie toes zoot te wachte. Zien kompanie sjteukde 'm op óm, raadslid zeende, verlinging van de sjoetingstied aan te vraoge. De Zaalder belde alvas de Börgemeister en kreeg zogenaamd Bella, de zöster van de börger-vader, aan de lien. "Hiej, Sjain, juffrouw Bella veur dich aan de tillefoon, vraog mer verlinging!" Sjaen trapde d'rin, noom de tillefoon euver. "Gojenaovindj juffrouw Bella, mit raadslid Hodselmans" en heurde: "Zóls se neet 'ns rap nao hoese kómme!?" Det woor dus Marie, door de Zaalder gebeld.

Plisie Sieben reej op 'ne motor, mit in 't ziejsjpan zienne hóndj Astra. Hein Beurskens wèt nag det zienne opa ootj in de pindraod woor geloupe en toen door Sieben in 't ziejsjpan, naeve d'n hóndj, toes waerde gebrach.

Frien van de Zjwaan reej mit begrafenis de kis in 'ne zjwarte wage mit paerd nao de kerkhaof. Wie zien paerd kräöpel woor en d'r 'n begrafenis haaj, leende hae 'n anger van Tuur Heijnen zienne opa. Dae zag d'r neet bie det zien paerd gewènd woor bie de café's achteróm te loupe ómdet d'r dao dök get voor kreeg. Wie Frien dae daag mit paerd en wage van de Veldjpaort nao de

Bossjtraot woij euversjtacke, leep 't paerd bie de café van Sjaenke Hodselsmans achteróm. De naobesjtaonde kóste det gelökkig waal begriep.

Bie Sjaak van Hoondere Door organiseerde de kinjer gaer sirkesveursjtellinge in de sjuur. Idderein moogde kómme kieke, veur 2 sent de man. Wie vader Sjaak d'rachter kwom det zien kinjer angere geldj oet de tes klopede, móste ze alles toet de lèste sent nao de kiekers truukbringe.

De Trekveugel woor 'n vriegezelleclub in de jaore twintjig van de veurige eeuw. Bie feeste maakde Janisse Thies meital gedichskes, wie ouch de volgende:

De Trekveugel, good in 't zinge
Kwome op gein fees te laat
En wo ziej nao binne ginge
Tapte me oet fles of vaat.

Coen van 't Aord
Dae hêlt zich altied aan zien waard
Hae wèt alles op 't gebied van gäöte en pómpe
En ouch op 't gebied van de maedjes is hae geine lómpe.

Peer van Pumpkes
Zorgde altied veur kaolesjtumpkes
Al waas 't nag zo vreug,
Óm te sjtaoke waas d'r nootj te meug.

Hand van 't sjteine huuske
Haet ónger de naas ein puuske
Det haet d'r aaf laote sjaere
Den kós d'r mit vrieje baeter gewaere.

Handje Claessen waerde veurzitter bie de Trekveugel, want hae woor 't sjterkste. Mit vechte? Nae, hae kós 't langste mit ein handj 50 kilo erpel hoog haje! Nao de Trekveugel kwome de Kaaj Satans veurbie en de Preuvers, en die van Funda, die nao 'ne voetballer zin genump, wis Tiny van Funda. MuDa beteikent: Muziek- en Dansfeest; 'n begrip in de tied veur de oorlog. Euver danse gesjpraake: d'r wore dansaovindje, georganiseerd aan de handj van 'ne sjriftelike danscursus! Lei Vallen woor dansmeister en de groepsfoto van de cursiste reep vääln herkénning op,

ouch waerde d'r nuuj name biegevoog en verbaeteringe doorgegeave. Altied welkom netuurlik.

Tuur Heynen wèt nag det mit 'sjuumke trèkke' zien tóng vas zoot aan 't fleske en dokter Crasborn 'm in de houdgreep noom en zien tóng bevriejde.

En Twantje de metselaar woor vaste klantj bie Mieta, die 'm vroeg óm 'ne piskbak te metsela. Gèn perbleem. Toen d'r klaar woor, waerde d'r 'ne goje gekloek en leep Twantje zigzag nao de wc, wo d'r... zien eige metselwerk ómduujde.

Euver Buze Jan (Evers) 't volgende verhaol. De hermenie kreeg nuuj uniforme aangemaete, idderein mós passe. Buze Jan, lank en sjmaal, woor es ein van de eerste aan de beurt. Wie alle uniforme klaar wore, haaj hae nàg gein want de dames van 't nejatelier kóste neet gluive det 'ne man zó sjmaal kós zin...

Euver sjmaal gesjpraake: Herm Geraedts wèt nag det d'r es jungske in 't zjwumbad 'bie de maedjes' moogde; dao haet d'r 'n richtig trauma van euvergehaje, van det badpekske van zien zóster det d'r aanmós... Ouch Wim Buus haet nag nachmerries van wie d'r es menke 'n nuuj 'modern' zjwumbóks kreeg, mit illesjtiek aan de ziekenj, en det d'r eer die bóks naat woor al oet 't zjwumbad is gesjturd, waeges 'aansjtootgaevende kleijaasj'.

Waat 'n verhaole... es alles waat verteldj is ouch opgesjreve haaj mótte waere, kwome v'r noe pepier tekort. 't Woor opnuuj 'ne sjone aovindj, dae of-fisjeel toet 23.15 oer doerde...

Schenkeningen

- dossier Club van 20; schenking van Jeanne Eggels-Franssen;
- Swalmen in oude ansichten, Swalmen 40-45, een klapper vol met geboortekaartjes vanaf 1943 en een doos overlijdensprentjes door Truus van Cruchten-Evers;
- Keur uit de werken van Jacob Cats, 1852; Flammarion's Astronomie Populaire, bewerkt door dr. B.C. Goudsmit + 1920; Beelden uit het persoonlijke en openbare leven der dieren, 1982 4e druk; La France, paradis de la Nature, 1980; diverse boeken en naslagwerken, van Marco Suvarnosaroto;
- verzameling schoolfoto's uit het archief van Zr. Maria Virginia, geschonken door Tonny Heynen-Ickenroth.

Jaarprogramma Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal en Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen

7 juli-26 aug.	Zomervakantie
6 september	Lezing over de Wolf, door Wim Tegels
8 september	Open Monumentendag met als thema: Europa (organisatie HVMS en MHVS)
september	Excursie naar de schans van Helden; lezing op locatie en rondleiding (gezamenlijke activiteit)
september	Weekendexcursie Natuurwerkgroep (MHVS)
oktober	Herfstwandeling in De Lanck Swalmen; gezamenlijke activiteit met IVN De Steilrand
12-14 oktober	Nationale archeologiedagen (HVMS)
oktober	Lezing over de 80-jarige oorlog in Limburgs perspectief; Jean Knoors (gezamenlijke activiteit)
28 oktober	Nacht van de Nacht (gezamenlijke activiteit)
najaar	Presentatie boek Giel Geraedts
najaar	Dialectavond met Pierre Bakkes en Georg Cornelissen
najaar	Open Dag MHVS
november	Presentatie jaarboek HVMS
november	Heemkundeleden vertellen over hun passie... Een drietal leden vertellen elk over een aspect van de heemkunde waarin ze bijzonder zijn geïnteresseerd (gezamenlijke activiteit)
26 december	Kerstwandeling (gezamenlijke activiteit)

En verder... het programma kan nog worden aangepast. Er staan (onder voorbehoud) enkele kleine excursies op het programma. Te zijner tijd komen we hierop terug. Nadere publicaties in 't Zjwaemke, ViaRoermond, ViaBeesel en ViaTegelen-Belfeld.

Wandelingen Swalmdalgidsen en kanotochten. Deze activiteiten worden georganiseerd door Staatsbosbeheer en zijn niet gratis. Nadere publicaties in 't Zjwaemke, ViaRoermond, ViaBeesel en ViaTegelen-Belfeld. Zie ook www.natuurlijkasselt.nl en voor de wandelingen met de dorpsgidsen in Beesel, zie www.rondleidinginbeesel.nl.

Het jaarprogramma van IVN De Steilrand is te vinden op (<http://ivn.nl/afdeling/de-steilrand>).

De Sacramentsprocessie van Asselt

Jan Coopmans

Op 9 oktober 1915, de feestdag van Sint Dionysius, kreeg het dorpje Asselt aan de Maas bij Swalmen een nieuwe rector, kapelaan Jean H. Pinckers.

In juni 1934 besliste Bisschop Lemmens dat het 100-jarige rectoraat Asselt werd afgescheiden van de parochie Swalmen en dat het een zelfstandige parochie zou worden. De rector werd dus Pastoor!

Op 8 juli hield hij trots zijn pastorale intocht. Gedurende vier zondagen werden allerlei culturele festiviteiten gehouden die veel geld in het laatje brachten.

Pinckers kwam uit Gulpen en had o.a. in Oud-Vroenhoven het idee opgevat, om ook in Asselt een mooi versierde Sacramentsprocessie in te voeren.

De processie ter ere van het H. Sacrament werd altijd gehouden op de tweede zondag na

Pinksteren, na de Hoogmis, in het mooie dorpje Asselt aan de oever van de Maas met op een heuveltje het Rozenkerkje en de grote boerderijen met hun blauw-witte luiken, de kleuren uit het wapen van de grafelijke familie Wolff Metternich. Deze zetelde op het statige kasteel Hillenraad in Swalmen.

Voordat deze feestelijke optocht kon beginnen, moesten echter eerst de zandwegen worden opgeknapt, die vele gaten en kuilen vertoonden. Ze hadden namelijk in de loop van het jaar ernstig te lijden gehad van de vele boerenkarren; soms waren hele stukken zelfs onderspoeld door de Maas die 's winters met haar woeste golven aan de wegen had geknaagd. Het opknappen was werk voor de opgeschoten jeugd en boerenknechten.

Tijdens de reparaties aan de wegen was de ijverige dorpsstimmerman Jean Slabbers in zijn werkplaats al bezig met het ontwerpen en tekenen van de vele liturgische motieven, die hij later omzette in grote sjablonen. Deze werden op straat gebruikt om met bloemen en andere materialen de prachtigste figuren uit te leggen. Als aanvulling en voor noodgevallen bij bijv. onweer spaarde hij het hele jaar zaagsel, houtkrullen en schaafsel op. Dit werd door hem in grote kuipen in vele kleuren geleverd.

Vanaf 1917 tot ver na de 2de Wereldoorlog stond Asselt bekend om de prachtige straatversiering met bloemtapijten tijdens deze jaarlijkse processie. Hiervoor werden door de schoolkinderen wekenlang wilde bloemen geplukt in de weilanden langs de Maas. Toen deze na enkele jaren uitgeput dreigden te raken, werden er zelfs extra plukweiden ingezaaid voor de vele veldbloemen. Dit waren o.a. rode klaprozen, witte margrietten, blauwe korenbloemen, paarse bolderik, violette wikke en paars-blauwe beemdkroon.

In de tuinen van kasteel Hillenraad werden de bloemen van de roze en lila rododendrons en vele rozen geplukt en uit de omliggende kasteelbossen van de Graaf werden hele karrenvrachten met mos verzameld.

Om deze massa aan bloemen, die zonder steel geplukt werden, vers te houden, werden ze uitge-

spreid op de koele en vochtige keldervloeren van de brouwerijen van Heynen en Thijssen, in de crypte van de kerk en zelfs op de terrazzo keukenvloer en in de badkuip van de rector.

De gemeente Swalmen droeg ook bij aan het resultaat door het schenken van hele vrachten lupinebloemen van de ontginningsakkers langs de Duitse grens.

Voor de verdere aankleding werd hier ook uit de kleigroeven blauwgrijze tegelklei gehaald en wit zand uit de Swalm gezeefd. Verder werd bij ijzergieterij Konings kolengruis, as en ijzervijlsel uit de afvalhopen gehaald.

Dit alles bij elkaar leverde een enorm kleurenpalet op, wat gebruikt kon worden voor de wegversiering.

Als alles neergelegd en gestrooid was, kon de processie beginnen, waarbij in principe alleen de geestelijke met de monstrans (hostiehouder) over

het schitterende bloementapijt mocht lopen. Geflankeerd door de 'Suisse' Suijlen en de schutterij. De pastoor werd tegen de zon beschermd door een zogenaamd baldakijn (draaghemel). Verder liepen natuurlijk mee: de fanfare, de bruidjes, de misdienaars in het rood-wit met het kruis, de flambouwen en de wierookvaten en alle verenigingen met hun prachtige vaandels.

Langs de route werden er rustaltaren opgericht bij o.a. de Syperhof, waar laurier- en oranjeboompjes in kuipen stonden en bij een veldkruis onder hoge kastanjabomen of bij het H. Hartbeeld voor de oude pastorie, waar overal de zegen werd gegeven. Verder werden bij veel woningen in de deuropening of voor het raam versieringen met beelden, brandende kaarsen en bloemen geplaatst op mooi geborduurde kanten kleedjes.

Veel mensen uit de omtrek kwamen deze processie altijd bewonderen.

Straatvoetballers uit Offenbeek

Bovenstaande foto is gemaakt in 1958 tijdens een onderling tournooi van Jong Nederland in Offenbeek. Gespeeld werd er op 't Heuts (nu firma Creijn) aan de Broeklaan. V.l.n.r.: Herman Roelofs, Gerrit Peulen (van Piet v.d Paal), Jac Peulen, Frits Ramakers, Theo van de Heuvel, Sjaak Fransen, Gerrit Jacobs, Rob van de Berg, Jan van den Heurik.

Ook werd er gevoetbald op het veldje bij de 'pannensjop' van Feyen achter het huis van de fam. Roelofs aan de Keulsweg/Beukelstraat.

De voetbalshirts werden geschonken de Fam. Franssen (Manus).

Namen aangeleverd door Jan v/d Heurik.

Staand v.l.n.r.: Jeu Jacobs, Jannie Timmermans, Pierre Houwers, Harrie Pollen, Ton Verlinden, N.N. Wim Rovers, Wie Timmeremans, Jannie Schoolmesters. Onder: Herm Roelofs, Herm Verlinden, Gerrit Janssen, Jan v/d Heurik, Jochem Snijsheuvel, Jack Pollen.

Kruisbooggezelschap 'De Vrijwillige Schutters'

De kruisboog is al een eeuwenoud wapen. Door zijn grote kracht was de kruisboog een geducht wapen, dat op het slagveld en ter verdediging van de stad door de schuttersgilden werd gebruikt. Een nadeel van dit wapen was dat het opspannen tamelijk veel tijd vroeg, het was dus geen snel gevechtsinstrument. Met de komst van vuurwapens werd de kruisboog steeds minder gebruikt als wapen, maar meer voor het in stand houden van folklore, ontspanning en wedstrijden.

Een hedendaagse wedstrijd-kruisboog bestaat meestal uit een houten schacht, een boog van zeer veerkrachtig staal met een trekgewicht tot maximaal 150 kg, een stalen pees, een pijlbaan met sleden in rails, een spaninrichting en vizierhulpmiddelen. De manier van schieten lijkt op het schieten met een geweer. De kruisboog is echter een zwaarder wapen dat door de schutter in evenwicht gehouden moet worden, en de stalen boog moet voor elk schot weer met de laadhefboom worden gespannen. Bij kruisboogschieten wordt meestal met een korte pijl geschoten. Men houdt competities en er wordt geschoten op diverse afstanden, o.a.; 6m, 10m, 20m, 61m. Ook worden diverse soorten bogen gebruikt. Deze sport vergt concentratie, met een geringe schietsnelheid van ca. 70 meter per seconde, anders dan bij een vuurwapen, dient

de schutter rustig op zijn doelwit te mikken. Met zulke geavanceerde bogen werd er destijds bij 'de Vrijwillige Schutters' beslist nog niet geschoten.

Kruisbooggezelschap 'de Vrijwillige Schutters' werd op 5 augustus 1931 opgericht bij A. Rosbender, gelegen aan de Stationsstraat in Swalmen, bekend als Dölfke. Dit café bleef tot 4 augustus 1934 verenigingslokaal.

Vanaf 6 augustus 1934 werd dat café Julicher-Sillen, waar Drees en Trui de scepter zwaaiden, Zij hadden ook een slagerij, gelegen aan de Bosstraat naast huize 'De Veldpoort'. Dhr. Schouenberg werd op 27 mei 1934 tot Beschermer gekozen. Van de beginjaren is niet bekend of er ook notulen gemaakt zijn.

In het archief van de Milieu- en Heemkundevereniging vinden we de notulen van genoemde vereniging afkomstig uit de nalatenschap van Sjeng Geerlings, deze werd op 21 januari 1938 tot secretaris gekozen. De eerste notitie van zijn hand was het verslag van de jaarvergadering gehouden op 21 januari 1938.

De vergadering werd geopend met de christelijke groet. Er waren 7 leden aanwezig, 5 leden meldten zich af. Over 1937 werd geen jaarverslag gemaakt. Wel volgde rekening en verantwoording door de penningmeester, de boeken waren van tevoren gecontroleerd en in orde bevonden. Men besloot deel te nemen aan de Oranjefeesten ter gelegenheid van

de blijde gebeurtenis in het prinselijke gezin. De contributie kwam ter sprake, de achterstallige contributie werd bijbetaald door het bestuur. De hoogte van de contributie werd gehandhaafd op 5 cent per zondag. Tevens besloot men om een schietwedstrijd te houden gedurende 10 zondagen, te beginnen op 13 februari. De schutter die het

hoogste aantal punten behaalde werd tot koning uitgeroepen. Voor elk lid werd een prijs toegekend in verhouding met de behaalde punten.

Daarna kwam de verkiezing van 2 nieuwe bestuursleden. J. Geerlings werd als bestuurslid gekozen en P. van Avesaath bleef de functie van penningmeester vervullen. Aan J. Geerlings werd gevraagd om 4 nieuwe pijlen te maken en de bogen na te kijken. Hierna werd de vergadering gesloten.

Lid van de vereniging waren onderstaande personen:

P. van Avesaath, J. Geerlings, J. Eggels, A. Julicher, L.J. Heijmann, L. van Avesaath, J. Franssen, P. Julicher, H. Alers, P. op den Camp, A. Franssen, C. Alers, R. Cabbolet en J. van Avesaath.

Op 3 april 1938 nam men deel aan de bondsvergadering die gehouden werd in St. Odiliënberg.

Op deze vergadering werden enkele concoursen gepland.

22 mei 1938 bekerconcours te Herten

26 juni 1938 Willem Tell – Roermond Veld

24 juli 1938 te Linne en tot slot 21 augustus 1938 te Beek Elsloo.

De prijzenpot werd als volgt verdeeld:

1e zestallen – 1e prijs f 4,00 en medailles, 2e prijs f 3,00 en medailles, 3e prijs f 2,00 en medailles en 4e prijs f 1,00.

2e zestallen 1e prijs f 3,00, 2e prijs f 2,00 en de 3e prijs f 1,00 .

Personele prijzen: f 5,00 - f 4,00 en f 2,00.

Extra aanbieding: 1e prijs f 4,00 en gouden medaille, 2e prijs f 2,00 en zilveren medaille, 3e prijs medaille.

Kampioen: 1e prijs f 3,00 en ereteken, 2e prijs f 2,00. Kampioen en koningskruis zijn bij corps inbegrepen.

De inleggeden waren voor de 1e zestallen f 3,00 en voor de 2e zestallen f 2,50.

Alle verenigingen waren verplicht om 15.00 uur op het concoursterrein aanwezig te zijn met tenminste vijf of zes leden. Men diende zich direct bij het bestuur te melden. Bij nalatigheid werd een boete opgelegd van f 2,50 die ten goede kwam aan de vereniging die het concours had georganiseerd.

Ondertussen was de competitie over 10 zondagen afgelopen. De resultaten waren als volgt: J. Eggels werd met 422 punten koning.

De heren A. Julicher, P. van Avesaath, J. Franssen, L. Heijman, J. Geerlings, L. van Avesaath, J. van Avesaath, P. Julicher en A. Franssen, behaalden respectievelijk de 1e t/m 9e prijs met een puntenaantal variërend van 408 t/m 322 punten.

Aan het wisselbekerconcours in Herten werd door een zestal schutters deelgenomen. Op 26 juni werden 2 zestallen opgesteld. De resultaten waren zeer bemoedigend. Het 1e zestal behaalde met 1 punt verschil de tweede prijs met een totaal van 73 punten. Het tweede zestal behaalde 68 punten. De heren L.J. Heijman, A. Julicher en P. van Avesaath kregen de eerste prijs voor het beste drietal. A. Julicher behaalde de 1e kampioensprijs en Jan Eggels de 1e personele prijs. Ook op de concoursen in Linne en Beek-Elsloo werden goede resultaten bereikt. In Beek-Elsloo vielen de resultaten echter tegen omdat het materiaal in slechte staat bleek te zijn. De bogen werden grondig gecontroleerd en daarna kon men weer verder met onderlinge wedstrijden.

Tijdens de algemene ledenvergadering gehouden op 23 november 1938 werd door het bestuur besloten alle leden een gelijke prijs toe te kennen, men ging er van uit dat de onderlinge vriendschap hierdoor zou versterken. Een pakje Karel I sigaren, gekocht bij plaatselijke donateurs, werd in dank aanvaard. Het programma voor de schietwedstrij-

den werd vastgesteld, en men besloot de contributie te verhogen tot 10 cent per zondag, dit om de kas enigszins te spekken. Van de afspraken over het vrijwillig sparen via de spaarkas kwam weinig terecht. Men besloot tot invoering van een boetestelsel. Het minimum bedrag was vastgesteld op f 0,25 per maand, bij in gebreke blijven diende men f 0,25 boete te betalen die ten goede kwam aan de kas van de vereniging.

Het jaar 1938 was een kalm verenigingsjaar. Er meldden zich 4 leden af, maar er kwamen 7 nieuwe leden bij, wat het totaal op 15 bracht. De financiën waren op orde, dat was voornamelijk te danken aan het feit dat 'het handvegetje' in goede handen was. De resultaten, behaald bij de wedstrijden waren over het algemeen niet slecht. Aan het einde van de vergadering drukte de voorzitter de leden op het hart, voort te gaan om in goede kameraadschap de mooie vereniging in stand te houden.

Op 31 januari 1939 vond de jaarvergadering plaats. De notulen van de vorige vergadering werden goedgekeurd en over de financiën was men tevreden. De heren L.J. Heijmann, J. Fransen en J. Eggels werden bij acclamatie herkozen. Ook werd besloten om maandelijks vijf cent contributie te heffen voor het lichten en controleren van de spaarkas. De leden die de spaarkas beheerden hadden ieder recht op twee glazen bier. Het voorstel om tijdens het Koningsschieten in 1939 een groepsfoto te laten maken viel in goede aarde, de Koning in het midden en 'Trui ouch d'rop'. P. van Avesaath, Jan Eggels en J. Geerlings werden aangewezen om de bogen in te schieten. Verder diende de baan opgeknapt te worden, de afrastering hersteld en de schietplanen opnieuw geverfd. Met het eindbesluit om voor Jan Eggels een koningskruis te kopen besloot men de vergadering.

Bij het jaarlijkse Koningsschieten in 1939 werd Jan Eggels opnieuw koning met een totaal van 431 punten. Voor deze prestatie werd hem het koningskruis opgespeld en een geldprijs van f 5,00 uitgereikt. Daarna werd er feestgevierd, men deed zich tegoed aan de heerlijke boterhammen met kaas die door Trui Julicher waren klaargemaakt. Daarna werd er nog een rondgang gemaakt langs de diverse café's die een donateurskaart hadden van de Vrijwillige Schutters. Het mes sneed van twee kanten.

Op 11 juni namen de schutters deel aan een con-

cours te St. Odiliënberg. Ondanks het feit dat de regen spelbreker was, het materiaal werd daar niet beter van, waren ze over het algemeen niet ontevreden.

Ze behaalden de volgende prijzen: 1e zestal 3e prijs - medaille 65 punten.

2e zestal 1e prijs - lauwerkrans 60 punten

Extra aanbieding: J. Eggels, P. van Avesaath en J. Geerlings, 2e prijs - medaille en f 2,00 - 37 punten. J. Fransen 2e kampioen - f 2,00 en J. Eggels 3e personeel f 2,00.

Natuurlijk werd er daarna weer flink gefeest.

Tijdens de ledenvergadering van 1 juli 1939 werd het aanbieden van donateurskaarten besproken. Hiervoor werden H. Alers, L. van Avesaath, H. Joosten en Henri Alers aangewezen. P. Julicher en A. Fransen kregen het klusje toebedeeld van de baan opschilderen. De benodigde verf werd gekocht bij Hub. Suilen. De Swalmer Handelsdrukkerij drukte personeelskaartjes, te gebruiken bij de concoursen, en de schutblokken werden gemaakt door H. Alers.

Op 16 juli 1939 namen de Swalmenaren deel aan een concours om de Bondswisselbeker, gehouden in Horn. Elslou won de beker met een totaal van 77 punten. De Swalmer schutters werden eervol tweede.

Op 20 augustus 1939 werd het laatste Bondsconcours gehouden van het seizoen in Swalmen.

't Liep niet allemaal vlekkeloos. De heren van Herten kwamen veel te laat en de schutters van Odiliënberg kwamen helemaal niet opdagen. Pluspunt was het mooie weer. Ondanks alles memoreerde de Bondsvoorzitter in zijn dankwoord, dat hij geen enkele wanklank had vernomen.

Na de concoursen werd weer begonnen met onderling pijlschieten over 10 zondagen. Deze reeks kon niet worden afgemaakt omdat verschillende leden werden opgeroepen voor militaire dienst. "Het is te hopen dat deze abnormale toestand niet te lang zal duren, niet alleen voor onze vereniging, doch in het algemeen belang", aldus Sjeng Geerlings.

Op de ledenvergadering van 26 oktober 1939 waren maar elf leden aanwezig, de rest was afwezig vanwege militaire dienst. Tijdens deze vergadering trad Piet van Avesaath af als penningmeester. Hij had deze functie een groot aantal jaren vervuld en hij achtte nu de tijd rijp om het stokje over te dra-

gen. Men dankte hem voor het vele werk dat hij verrichtte voor de vereniging. Als nieuwe penningmeester werd R. Cabbolet gekozen, en secretaris J. Geerlings werd herkozen.

In het jaarverslag van 1939 besprak Sjeng Geerlings het lief en leed van de vereniging. Hij dankte iedereen voor de welwillendheid en goede kameraadschap waardoor de vereniging weer alle stormen en ongenoemens kon trotseren. De vereniging telde 16 leden, waarvan er 5 gemobiliseerd waren. Hij eindigde het verslag met: "Dat de 'Vrijwillige Schutters' steeds groeie en bloeie, in het belang van de Kruisboogsport en tot ontspanning en vermaak."

De jaarvergadering gehouden op 23 januari 1940 verliep rimpelloos, het meeste was al gezegd in het jaarverslag, voorgelezen door de secretaris. De financiën waren op orde, en de controlecommissie keurde het verslag goed. Bij de rondvraag kwam er een voorstel om de gemobiliseerde leden een kleine verrassing te bezorgen. Men ging hiermee akkoord en er werd een bedrag van f 2,50 ter beschikking gesteld.

Voor de algemene vergadering gehouden op 21 juni 1940 begon Sjeng Geerling met een bijzondere boodschap: "Door den inval der Duitschers op 10 mei 1940 is het geheel seizoen in duigen gevallen. Laten we hopen dat deze oorlog spoedig afgelopen zal zijn en dat een rechtvaardige en langdurige vrede ons deel moge worden. Laat ons vertrouwen stellen op God die alles en iedereen in zijn macht heeft en die ons dierbaar Vaderland en ons Volk beschermen zal." Daarna opende hij de vergadering. Hij dankte de leden voor hun komst en in het bijzonder diegenen die in militaire dienst waren geweest en nu weer aanwezig konden zijn. De bondsconcoursen gingen dat jaar niet door. In gezamenlijk overleg werd bekeken hoe de vereniging het beste op peil gehouden kon worden. Men besloot om een wedstrijd te organiseren binnen de eigen leden. Op de laatste zondag in juli vond de eindwedstrijd plaats. A. Julicher en Henri Alers behaalden de eerste prijs, een stel vazen en een borstelhanger met 2 borstels. Verdere prijzen waren: vazen – fruitschaal – dienblad – sigarenportefeuille – tabakszak – sigarenaansteker – beurs – tabakspijp en voor de rest was er nog een kist sigaren te verdelen. Er was gemor te horen over de prijzen, de secretaris gaf aan dat het wel erg kinderachtig was, zeker voor de mensen die zich de moeite had-

den getroost de prijzen bij elkaar te krijgen. Het boterde niet in de vereniging. Het voorstel om deel te nemen aan een concours in Elsloo kon niet doorgaan. Gebrekkig reisvervoer, andere hinderpalen en de onwil van enkele leden leidden ertoe dat deelname werd afgeblazen. In deze periode was de verstandhouding op zijn zachtst gezegd niet zoals het hoorde. De onderlinge verwijten waren niet mals. Dat leidde er uiteindelijk toe dat enkele leden hun lidmaatschap opzegden. De secretaris gaf aan dat hij hoopte dat zoiets in de toekomst niet meer zou gebeuren. Een goede verstandhouding was een der pijlers waar het verenigingsleven op gebaseerd was.

Op 20 oktober 1940 bestond de vereniging uit de volgende leden: L.J. Heijmann - voorzitter, J. Geerlings - secretaris, J. Eggels - bestuurslid, J. Franssen - bestuurslid, R. Cabbolet - penningmeester, L. van Avesaath, P. op den Camp, H. Alers, C. Alers, H. Joosten - boeken controleren, Henri Alers en A. Julicher - Schutterskoning.

In het jaarverslag van 1940 gaf de secretaris aan dat het afgelopen jaar zorgde voor droeve gebeurtenissen. Ook het feit dat Nederland in de oorlog werd betrokken maakte dat er van de kruisboogsport weinig of niets terecht was gekomen. Geen bondsvergadering, geen concoursen of bekerwedstrijden. De Swalmer schutters maakten ervan wat ervan te maken viel. Ze hielden een wedstrijd met Wilhelm Tell uit Roermond. Met de eigen leden werden onderling wedstrijden gehouden. Tot het najaar, want tijdens een storm in november ging de schietbaan tegen de vlakte. De verenigingskas was niet erg gespekt, ondanks dat de penningmeester 'goed mit de kneen oppe kis haet gezaete.' Secretaris Geerlings gaf aan dat het begin van het nieuwe jaar niet veel goeds beloofde. "We zullen echter de moed erin houden". Hij eindigde met een dankwoord voor de bestuursleden die met hun werk en goede wil alles toch nog in goede banen hadden geleid.

Tijdens de jaarvergadering in 1941 was het rustig. Het verslag werd goedgekeurd en het bestuur werd bij acclamatie herkozen. Zaak was om zo spoedig mogelijk de baan te herbouwen, eventueel gedeeltelijk voorzien van een dak. Over het al dan niet vieren van het 10-jarig bestaan sprak men zich niet uit tijdens deze vergadering. In mei van dat jaar was de baan weer gereed, en op de 1ste zondag van die maand werd gestart met het Koningsschieten.

Op de algemene vergadering van 26 april 1941 werden de volgende besluiten genomen.
 Koningsschieten gedurende 5 zondagen. Koning ontvangt f 5,00 en koningskruis
 Viering 10-jarig bestaan – groepsfoto laten maken – donateursconcours houden
 Donateurskaarten aanbieden
 Contributie van 5 op 10 cent gezet
 1e zondag in mei beginnen met Koningsschieten.

In het jaarverslag van 1941 sprak Geerlings van een rustig jaar. Door de oorlogsomstandigheden waren andere verenigingen genoodzaakt om te stoppen. Het 10-jarig bestaan kon helaas niet zo feestelijk gevierd worden als gehoopt, een gezellige vergadering met de nodige dankwoorden voor de leden bleek het hoogst haalbare. Hij sprak de wens uit dat er voor iedereen betere tijden zouden aanbreken, en hoopte dat de Limburgse Kruisboogbond weer nieuw leven werd ingeblazen.

Tijdens de jaarvergadering van 17 februari 1942 werd bovengenoemd jaarverslag goedgekeurd. Het boekjaar 1941 liet een behoorlijk batig saldo zien. Secretaris Sjeng Geerlings was aftredend en hij wilde zich niet meer beschikbaar stellen. Het hele bestuur trad unaniem af. Een voorstel om direct een nieuw bestuur te kiezen werd verworpen. Men besloot om in maart of april alle leden bij elkaar te krijgen en men hoopte dan een nieuw bestuur te kunnen kiezen. Tot zolang besloot het oude bestuur nog in functie te blijven.

Op 3 mei 1942 vond de beoogde vergadering plaats. Er werd een nieuw bestuur gekozen.

Jan Eggels werd voorzitter, de andere bestuursleden waren L.J. Heijmann, R. Cabbolet, H. Joosten en J. Geerlings. Op de eerstvolgende bestuursvergadering zou de rest van de functies verdeeld worden. Datzelfde jaar vond het Koningsschieten weer plaats. In augustus werd een groepsfoto gemaakt. Drie leden: Jan Strous, Cor Alers en P. op de Camp moesten afscheid nemen, zij werden opgeroepen om in Duitsland dienst te nemen. In het bestuur werd H. Joosten vervangen door J. Franssen.

In het jaarverslag van 1942 gaf de secretaris aan dat het deze keer geen aangename taak was geweest om dit te maken. Door de oorlogsomstandigheden bleek het niet mogelijk om de reputatie van de schutters hoog te houden. Het gebrek aan tegenstanders maakte dat er haast geen wedstrijden waren. Men besloot zelfs om de vereniging officieel te ontbinden, wat echter niet wilde zeggen dat ze de zaak op z'n beloop zouden laten. Men besloot alsnog het beste ervan te maken en hoopte dat de vereniging weer zou opbloeien.

Tijdens de algemene vergadering, gehouden op 5 oktober 1942, werd besloten de vereniging met ingang van deze datum officieel te ontbinden. De goederen der vereniging o.a. de baan en de bogen met verdere toebehoren werden overgedragen aan A. Julicher.

Met goedvinden van Julicher konden de leden 's zondags gewoon door blijven schieten. De contributie werd voorlopig gehandhaafd. Ook het bestuur bleef in functie en zou naar eer en geweten de belangen van de vereniging blijven behartigen. Ook de verenigingskas bleef bestaan. Men hoopte dat op termijn de omstandigheden ten gunste zouden veranderen, zodat de vereniging alsnog een nieuwe start kon maken. De leden gingen hier allen mee akkoord.

Het jaarverslag gepresenteerd in 1943 liet een secretaris zien vol spijt en woede. Hij sprak van een surrogaatverslag. Er was niets gebeurd wat de moeite van het vermelden waard was. Nu zullen jullie wel zeggen: "Den sjriefs se toch nieks, mer dae vogel geit neet op, sjrieve zal ich, dao bön ich ugge sikkertaris veur." Hij maakte melding van het feit dat Jan Eggels overleden was na een langdurige ziekte. De vereniging verloor in hem een der oudste en beste leden. Hij was de beste schutter getuige het feit dat hij driemaal koning

Koningsschieten 1942
50 pijlen

<i>J. Geerlings</i>	<i>216</i>	<i>Koning</i>
<i>J. Eggels</i>	<i>209</i>	
<i>A. v. Aersaath</i>	<i>202</i>	
<i>A. Julicher</i>	<i>198</i>	
<i>J. Franzen</i>	<i>187</i>	
<i>Hein Alers</i>	<i>184</i>	
<i>H. Alers</i>	<i>180</i>	
<i>P. Sijven</i>	<i>176</i>	
<i>J. Strous</i>	<i>174</i>	
<i>R. Cabbolet</i>	<i>173</i>	
<i>F. Geerlings</i>	<i>153</i>	

Bovenste rij v.l.n.r.: Toine Fransen, Drees Julicher (café eigenaar en slager), Handrie Alers, Jo Suilen, Jeu van Keeken, Sjra Heuvelmans, Sef van Keeken, Cor Alers, Harie Joosten (alias Hiete), Jan Polmans. Onderste rij v.l.n.r.: Sef van Keeken sr., René (Neer) Cabollet, Sjeng Fransen, Sef Ramakers, Sjeng Leppers, Sjeng Geerlings, Wim Julicher, Thei Noten. Zittend: Sjra Julicher

werd. In 1942 werd geen enkele wedstrijd geschoten. De Duitsers legden hun een verbod op, vandaar de woede bij Geerlings. Van de andere verenigingen was niets bekend, door de oorlog was geen contact mogelijk. De eigen leden bleven de club trouw, ondanks het feit dat de financiën minder werden. Geen inkomsten, geen contributie en geen donateurskaarten, terwijl er toch kosten gemaakt werden. Geerlings sprak de wens uit dat ieder die noodgedwongen in Duitsland verbleef, weer spoedig in hun midden zou terugkeren. Hij eindigde het verslag met de woorden: "Vrienden, houdt vast wat wij hebben en dat onze vereniging spoedig tot nieuwe bloei moge komen."

Op de jaarvergadering van 21 januari werd bovengenoemd jaarverslag goedgekeurd. Wegens overlijden van voorzitter Jan Eggels werd Sjeng Geerlings als nieuwe voorzitter gekozen. Nieuwe secretaris werd Cor Alers. Men besloot de baan weer op te zetten en te repareren, zodat men komende zomer weer kon starten met schieten.

Op 5 februari 1944 werd het 12½-jarig bestaan gevierd met een feestvergadering. De nieuwe secre-

taris maakt er zich met een (Neer) Cabollet, Sjeng Fransensludieke presentatie vanaf. Een groot feest zat er niet aan, maar hij hoopte dat de vereniging nog lang zou blijven bestaan.

In het verslag van 5 juli memoreerde de secretaris nog even de feestvergadering. De baan werd op 22 april weer eens opgezet, maar moest 's nachts een bombardement weerstaan, gelukkig bleek er geen schade te zijn. Maar om te schieten had niemand tijd, later vond wel het onderlinge Koningsschieten plaats.

Sjeng Geerlings presenteerde als voorzitter een uitgebreid overzicht van de 12½ jaar dat de vereniging bestond. Het verslag van de feestvergadering door secretaris Cor Alers deed de vereniging geen eer aan, om reden dat Alers nog niet zo lang lid was en niet voldoende op de hoogte was van het wel en wee van de vereniging in die jaren. J. Franssen, die al vanaf het begin bij de vereniging was, vierde zijn 12½-jarig lidmaatschap. Met een voordracht, geschreven door voorzitter Sjeng Geerlings, werd hij in het zonnetje gezet.

Beste vriend Jan Franssen

Jij hebt verdiend de lauwerkransen
Voor de 12½ jaar trouw aan de schutterij
Daarom huldigen wij je op dit feestgetij
Je bent de enige die van begin af aan
Trouw bleef aan boog en baan
Je hebt alle stormen getrotseerd
Daarom word je nu door ons geëerd

Je kwam er bij als werkend lid
Als een kerel waar goede wil in zit
Later kwam je bij het kabinet
En hierbij heb je ook veel werk verzet
Je hebt het al dikwijls meegemaakt
Dat door de een of ander zijn plicht werd verzaakt
Je trok je er evenwel niets van aan
En bleef op de goede weg voortgaan

Je was beheerder van de spaarkas
En hiermee had je altijd last
Velen spaarden niet op tijd
En stonden dan bij jou in 't krijt

Toch had je nooit een grote mond
Je zei heel kalm hoe de zaak stond
Daarom werd alles weer goed opgelost
Al heeft het jou ook moeite gekost

Namens bestuur en leden betuig ik je hiervoor dank
Je naam heeft bij ons een goede klank
We zullen je nu voortaan
Beschouwen als een oude veteraan

We hopen dat je nog vele jaren
De contributie zult vergaren
En dat je later op je zilveren feest
Nog jong bent van hart en fris van geest

Bovengenoemde jubilaris Sjeng Franssen bracht ook
een ode aan de vereniging.

Een oud lid van de schutterij, waarvan de naam
helaas niet bekend is, bracht een lofzang uit op de
vereniging.

Feestvierend bestuur en leden de 'Vrijwillige Schut-
ter!'

Es aad lid van eur sjötterie
Höb ich nag altied get simpatie

Ze haet noe twelfeneinhalf jaor besjtange
't haet dök gedreig, mer ze is neet vergange

Daoróm hertelik gefelisiteerd
Mit waat ze haet gepresteerd
Väöl däör wore op eure laeveswaeg
Mer goddank, 't ging sônger sjaeg

Aevel moele, waat dök is gedaon
Det men dach; zal noe de welt vergaon
Mer op konkoer waas 't muuskesjtil
Dao waas ederein van goje wil

Es de baog gesjpanne waas
Woor men 'm neet altied baas
Alles keek mer nao die roos
En det d'r toch mer nemes bloos

Woor d'n oetsjlaag neet te flot
Den waas get aan de baog kepot
Ginge v'r avel sjtrieke mit de eer
Den dach eder veur zich, "ich bön 'ne heer!"

't is jaomer det door dees tieje
Ouch eur verein haet mótte lieje,
Mer 't feit waat g'r zit te herdinke
Dao moog g'r noe gerös op klinke

Ich haop wen de oorlog is gedaon
Geur allemaol nag zólt besjtaon
En det den weer gauw maag blieke
Det de 'Vriewillige Sjötters' euveral mit de eer gaon
sjtrieke.

Op de algemene ledenvergadering van 5 juli 1944
blijkt dat er weer groei in de vereniging zit. Er mel-
den zich vier nieuwe leden aan. Daarna valt de pen
stil van de secretaris.

In 1950 bestaat de vereniging nog. In het dossier
van Sjeng Geerling bevindt zich een lijst van het
kampioensschieten van genoemd jaar. Op deze lijst
zien we ook de naam van Primo Battistella, afkom-
stig van Italië, en in later jaren een zeer goede
schutter bij kruisboogvereniging Willem Tell in
Roermond. Andere verenigingen waarmee de Swal-
mer schutters wedstrijden mee hadden waren o.a.:
Kruisbooggezelschap 'ONS GENOEGEN' uit Weert,
Kruisboogschutters 'OEFENING BAART KUNST' uit
St. Odiliënberg, Kruisboogschutters gezelschap
'Cupido', 'Zwart-Mikkers', 'Nooit Gedacht' uit Bu-

23-4-'50

Midden-Limburgse Kruisboogbond

Bonds Concours op doelen van *St. Donatus Weert*

OPGAVE VAN HET AANTAL PUNTEN

behaald door *Vrijwillige Schutters te Swalmen Afd. A*

Namen der Schutters	1e schot	2e	3e	4e	5e	Totaal	Opmerkingen
<i>A. Julicher</i>	3	5	5	4	4	21	
<i>I. Bultstella</i>	4	4	3	4	5	20	
<i>J. Bransen</i>	5	3	3	5	4	20	
<i>H. Geerlings W.</i>	3	4	3	5	4	19	
<i>R. Cabolet</i>	3	4	3	3	5	18	
<i>W. Julicher</i>	3	5	3	4	4	19	
						Totaal	
						117	

H. Julicher
Commissaris

del, 'Steeds in 't Roosje' uit Weert, 'St. Donatus' uit Weert, Kruisbooggezelschap 'T.O.S.'.

Het is niet precies bekend wanneer de vereniging ophield te bestaan. In de Swalmbode nr. 19 van 30

april 1955 stond vermeld dat de kruisboogschutterij aanwezig zou zijn bij de dodenherdenking op 4 mei 1955. Op zondag 11 september 1955 vond de plechtige installatie plaats van pastoor Schmitz. Alle Swalmer verenigingen waren opgeroepen om deel te nemen in de stoet, ter gelegenheid van dit feit. De Vrijwillige Schutters worden dan niet meer genoemd als deelnemende vereniging. "Rond 1957 gingen de deuren dicht van café Julicher-Sillen, daarmee kwam ook een einde aan het bestaan van de 'Vrijwillige Schutterij.'" aldus Sjra Julicher, zoon van Drees en Trui Julicher-Sillen.

Met dank aan: dhr. Piet Simons, dhr. Sjra Julicher, mevr. Truus Julicher-Wouters, dhr. Jos Alers, dhr. L. Geerlings

Bronvermelding: archief – MHVS.

Samengesteld door E.J. Janssen-van Avesaath.

Motorzaegening in Grubbevors

Herman Bors

Hae waas op waeg nao Grubbevors. Mit ziene motor. In de sjpegeling van 't chroom gleej 't landjsjap veurbiej. De riejer genoot. Hae hoot eigelik Jannie maar sins det d'r ziene Harley haaj, neumde d'r zich Djohn. Djohnny waas 38 zomers aad mer nag altied zonger emes dae 'm 't laeve aangenermer wól make. En daoróm haaj d'r zich in plaats van 'ne oetzet maar 'ne motor gekoch.

Djohnny trapde 't gaas get deper in. De jaorlikse motorzaegening wól d'r neet misse. Óm elf oer zól pesjtoer Hellewaeg mit ziene kwas de Honda's, BMW's, Suzuki's, Yamaha's en Harleys óngerdompele in ein harnas van veiligheid. Den hoofdes se gen allriskverzekering mier aaf te sjloete, maar kós se vol-sjaon mit de goodkoupste WA. Det haaj de dealer 'm getip.

Hae keek op ziene teller. De maeter leep op nao de 150. De bezientenk trilde lich ónger ziene boek. De toereteller goof 1500 aan, eigelik sjtelde det nieks veur. Veur de motor - mit 'ne top van 340 't oer - waas dit ritje 'ne taegevaller. Djohn vulde intuítief aan det d'r 't mesjieën op deze vreuge morges 'n ple-

zeerke mós doen. De woute loge nag in de bult en flitspäöl zoogs se neet oppe sjnelwaeg. 200 't oer, dach d'r, neet mier. En waat waas d'r sjoëner den te zeen wie de zilvere wiezer van de kilomaeterklok sjteeds verder nao rechts dreijde.

Mer inens ware d'r twieë roeje achterleegte. Woe die zoe snjel vanaaf kwame, dao haaj d'r genne tied veur óm euver nao te dinke. De roej lampe verangerde in ein hoeëge iezere moer die besjtóng oet twee vrachautodeure. "Pas op, zwenkt uit". Ein gael bord oppe achterkantj. Laeze... Remme... Biejsjture... Oetwieke... Sjlingere... Veut los... 't Mesjien as 'n paoling in diene handj. Sjuungaon. En den oeteindelik sjtilsjtoan mit 't hert boezend in de kael. Nieks gebeurd. 'Die zaegening haet verdorie veuroetwerkende krach', lachde Djohn en dankde de hemel.

Meneer pesjtoer sjtóng al klaor mit ziene ummer toen Djohn 't kerkplein opdreijde. Niesjierig keek hae rónjdj en loos de opsjrifte oppe jeskes van zien lotgenote. Satudarah, Hells Angels, Bandidos, Chicanos, No Surrender. Det d'r nag zoevuul goei katholieke ware, dach Djohn. De parochieherder vertelde euver de gevaore van de waeg en det de besjerm-ingele soms de sjnelheid van de toerrie-

jers nimmer kóste biehaaje en det ze aaf en toe gaas móste truuknimme asse merkte detter genne ingel mier op häöre sjouwer zoot. Djohn knikte insjtummend. Det haaj d'r net waal gemerk. Dao-nao zjweide de geiselik mit ziene kwas euver de verzamelde meute en sjprook sjichttelikke wäörd. Mit 'cave canem transitum' (pas op veur euversjtakende huunj) besjloot d'r ziene toesjpraok. Geliek sjtarde 't zootje óngeregeld de motore en verdween pesjtoer Hellewaage in een miswolk van oetlaotgaas.

Djohnny wreef de dröppels van ziene helm en sjtarde ziene Harley Davidson Superlow custom, limited edition B. Hae haaj zich sjtellig veurgenaome óm de advieze van pesjtoer ter herte te nimme. Mit net gen 40 oppe klok reej d'r Grubbevors oet. Mer hae haaj 't bördje einde fieftig nag maar net gepasseerd of hae loog al oppe gróndj. Ónger ziene motor. Aangereje door 'ne Ford Fiësta dae oet eine sjtuffige zandjwaeg kwaam. Ein jónk vruike sjpróng in paniek oet de auto. Hae kós genne kantj op. Zien rechterbein zoot moervas ónger de cilinderkop. "Meneer, sorry, maar ich höb uch ech neet gezeen", zag de besjtuurster. Ze haaj de traone in de ouge sjtaon. "Probeer det dink op te höffe", kermde Djohn, "of ich gaon hiej kepot ónger dae knómmel." De vrouw keek óm zich haer mer dao waas gen miens te zeen. "Ich höb miene telefoon vergaete", zag ze, "ich ken nemes belle". Ónhenjig

probeerde ze de 1200cc op te höffe maar det lókde veur genne maeter. "Den trek mich d'r mer ónger-oet", kuumde d'r. "En doot mich iers de helm aaf." Hae veulde werme vingers in ziene hals. Ze kwaam zoe doeënbiej mit häöre aom det Djohn d'r zenuwechtig van waerde. Zó doeën waas nag noets ein vrouw bie 'm gekómmen. Inens sjoot de helm los en keek d'r in de blauwe ouge van ein prachtig miens.

Intösse waas d'r 'ne wage gesjtop. Mit de hulp van de besjtuurder kós d'r zich vriemake.

"Ich woeën hiej vlakbiej", zag de vrouw die zich intösse as Roos haaj veurgesjteld. "Den kenne veur dao 't sjadeformelier invulle."

Effe later zoot d'r aan taofel, mit zien rechterbein hoeëg want det klopde behuurlik. Roosje kwaam mit kaaje cómpresse óm de zjwelling taeg te gaon. En mit vlaai en kóffie, taeg de sjrik.

En noe, vief jaor later, sjtaon twieë kinjer naeve pap en mam aan 't duipfont. De duipvader leut wiejwater euver 't köpke van 'ne baby loupe. Twieë maondj is dae kleine. En sjriewe det d'r duit. Asof d'r ein zjwaor óngelök haet gehad. De twieë elders kieke zich vuulbeteikenend aan asof ze wille zekge: veur weite waat zó'n zaegening dich ken oplevere.

En as se mit zien vieve de kerk oetloupe, kens se zeen det pap nag get trek mit ein bein.

Kroniek van Swalmen, januari, februari en maart 2018

Johanna Cox-Geraedts en Riky Simons-Julicher

januari

1. Aan het begin van het jaar telt stadsdeel Swalmen 8670 inwoners.

5. Mevrouw Rinie Schreurs-Rours wordt tijdens de opening van het jubileumjaar van het Katholieke Vrouwen Gilde Roermond benoemd tot Ridder in de orde van Oranje-Nassau voor haar eerdere bestuurswerk voor de Zonnebloem op diverse niveaus en haar huidige inzet als voorzitter van het KVG Roermond.

6. Bart I Munnichs wordt uitgeroepen tot 69ste heerser over het rijk van de Boukoulse

Kwekkerte. 'Veur gaon 't make!' luidt zijn lijfspreuk.

13. VV De Fobmötse heeft een nieuwe prins: Remco Janssen. Hij is hun 18de hoogheid en heeft als lijfspreuk: 'Veur kieppe neet óm'.

14. En Flor van den Groenendal (26) is de 66ste prins van de Hopsjlokkers met als motto 'Det kèn op 'n tegelke'.

27. Tenslotte komt de nieuwe Vader Aar uit het keldersgaat tevoorschijn: Eric Balster, (47) waarmee het vorstelijk gezelschap dit jaar compleet is.

februari

De Swalmer auteur André Nijssen brengt een nieuwe roman uit met als titel: 'Op zoek naar het onstilbaar verlangen gelukkig te zijn'. Ofwel: Een tijdsbeeld van het vroegere dorpsleven in Midden-Limburg.

"Ich bön Zjwame. Doe ouch?" staat te lezen op posters, en op billboards verschijnen bekende Swalmenaren met dezelfde stelling. Op facebook circuleert een pagina met dezelfde titel en Swalmer quizvragen. In de carnavals-optocht zal blijken dat dit alles deel uitmaakt van de campagne van

Demokraten Swalmen voor de gemeenteraadsverkiezing in maart.

De Dorpsraad Swalmen lanceert 'Actief in je buurt 2.0', een project waarbij buurten, scholen, verenigingen € 1000,- kunnen krijgen voor de uitvoering van een plan om de leefbaarheid en sociale samenhang te vergroten.

2. De Nepomukonderscheiding 2018 wordt tijdens de carnavalsavond van voetbalvereniging DES uitgereikt aan Jan van den Groenendal voor zijn vrijwillige hulp aan heel wat Swalmer verenigingen.

18. Vandaag is het 10 jaar geleden dat de Roertunnel en Swalmentunnel in de A73 in gebruik werden genomen. In die periode verdubbelde het aantal voertuigen dat er gebruik van maakt. Hadden de tunnels aanvankelijk met veel pech te maken, momenteel zijn ze bijna 99% van de tijd open.

10. Voor de 13de keer vindt op de Markt in Swalmen het Mertsjpektakel plaats, een gratis toegankelijke buitenzitting met non-stop live-optredens van Limburgse artiesten.

11. In de Swalmer optocht wordt het motto 'Det kèn op 'n tegelke' regelmatig uitgebeeld. Winnaar van de Har Cox-wisseltrofee is de wage mit pizza-koeriers: 'Veur bezorge uch 'ne sjone vastelaovindj'.

maart

1. In het Museum aan het Vrijthof is tot 19 augustus een tentoonstelling te zien met werk van oud-Swalmenaar Ted Noten. 'Enfant terrible van het sieraad' kopt de krant.

5. Met het luiden van de klokken om 8.30 uur wordt begonnen met de restauratie van de toren van de Lambertuskerk met als motto 'Onze toren als herboren'. Een pittige en dure klus, waarvoor naast subsidies van Bisdom en Provincie nog geld ingezameld moet worden bij de parochianen.

21. Gemeenteraadsverkiezingen. Het opkomstpercentage in Roermond is deze keer 54%. Zetelverdeling: LVR 9, Groen Links 7, CDA 5, Demokraten Swalmen 3, VVD 2, D66 2, SP 1, Stadspartij Roermond 1, Denk 1. Groen Links is de grote winnaar van deze verkiezing en gaat van 4 naar 7 zetels.

Uit de oude doos

In onze vorige Biejeingezeumerd (2018-1) plaatsten we de huwelijksfoto van Frits Nieskens en Helena Evers. Van Ton Bol uit Reuver kregen wij de aanvullende informatie:

1. Harrie Nieskens
2. Dinie Nieskens
3. Bertha Nieskens
4. Bear Geurts
5. Mina Nieskens
6. Henri Geurts
7. Lid Fam Heyman
8. Idem

9. Cornelia Janissen-Nieskens
10. Hendrik Janissen
11. Truike Evers
12. Gertrud Wiermans
13. Huub Nieskens

14. Elisabeth Nieskens
15. Handerie Schouren
16. Annie Evers
17. Willem Nieskens
18. bruidegom Frits Nieskens
19. bruid Helena Nieskens-Evers
20. Joannes Evers
21. Catharina Beurskens
22. Janissen
23. Annie Nieskens Janissen
24. Annie Schouren
25. Toke Schouren

Hieronder een foto van leerlingen voor de Huishoudschool in Reuver. Jammer genoeg ontbreken de namen van de leerlingen en een jaartal. Wie kan de redactie aan de namen helpen? Alvast hartelijk dank voor uw reactie.

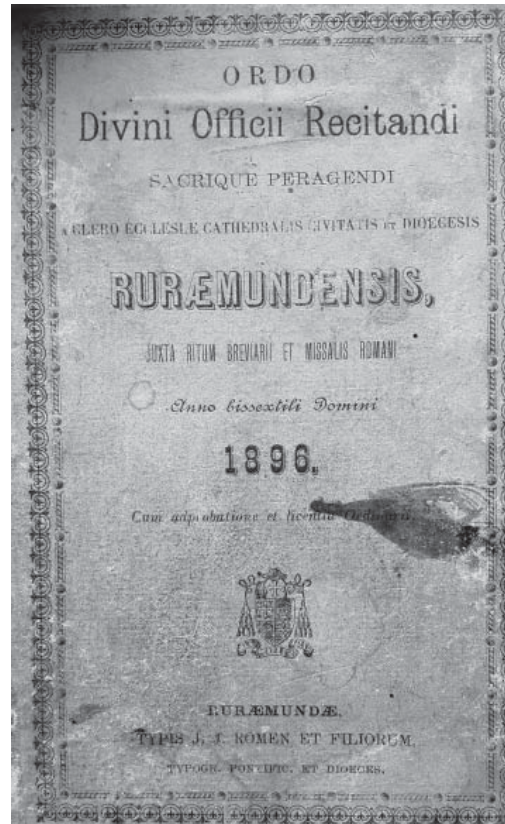
Het Rijke Roomse Leven

Pieter Simons

Als je nu op zondag in mijn woonplaats Lekkerkerk, bent dan zul je enkele keren een zwerm zwartgeklede mensen, met hoed, hoedjes en jurken door de straten zien lopen. Ook kinderen in keurige zwarte kledij, de meisjes in jurken en met een schattig hoedje, de jongens in pakjes. Het lijkt wel een folkloristische optocht. Voor buitenstaanders lijkt het inderdaad een en al folklore, maar niets is minder waar. Je bent in een van de plaatsen van de zogenaamde 'bible belt'. Er lijkt hier sinds de Tweede Wereldoorlog nog niets veranderd.

In Limburg waren dit tot in de zestiger jaren van de twintigste eeuw normale tafereelen. Met dat verschil: in Lekkerkerk zie je slechts een minderheid van de bevolking zo op straat lopen. In mijn geboortedorp Swalmen liep iedereen er zo bij, 99% van de inwoners was Rooms-Katholiek. Mijn opa van moederskant ging 's zondags altijd naar de Hoogmis van 9 uur. Wij gingen, net als mijn oma trouwens, altijd naar de vroegmis van half 7. In het zondagse pak. Twee van de vier kinderen gingen na afloop met oma mee naar haar huis om daar te ontbijten. Liever gezegd: we gingen met zijn tweetjes alleen, want oma bleef nog een tijdlang op het kerkplein kletsen met allerlei bekenden voordat ze over de 'Aaje waeg' en langs de 'Heier kapel' huiswaarts toog. Opa was zich dan nog aan het aankleden voor de Hoogmis. En het kwam af en toe voor dat hij dan zijn hoed niet kon vinden. 'Wo is miene hood, wo is miene hood!' IJsberend en scheldend liep hij door het huis zonder zelf te zoeken, terwijl iedereen die verder in huis was koortsachtig naar zijn hoed zocht. Dan toog hij pico bello kerkwaarts: in het zwart met een mooi gesteven hoed. Ook doordeweeks kwam je vaak priesters of zusters in hun opvallende kledij tegen. De pastoor of kapelaan ging regelmatig op huisbezoek en met een steelse blik controleerde hij het katholieke gehalte van het huisgezin: kruisbeelden en andere devotiebeelden moesten er sowieso zijn. Ze zullen

ook wel af en toe bij heel arme mensen op bezoek zijn geweest. Die werd dan een gulden of iets dergelijks uit het armenpotje toegestopt.

Ik bezit thuis een 'Ordo Divini Officii Recitandi' uit 1896 van het bisdom Roermond. Dat was een boek waar de priesters in konden vinden welke heilige op welke dag vereerd moest worden met welke gezangen. Ook stonden de officietijden erin, letterlijk gelieerd aan de tijd van zonsopkomst, dus door het hele jaar heen anders! De vespers waren bijv. op 1 januari om 10 voor 5, op 21 juni om kwart voor negen 's avonds. Ook stond er in hoeveel inwoners elke parochie had en wie de pastoors, kapelaans en vicarissen waren. Wie dit boek in gebruik heeft gehad weet ik niet, ik denk uit enkele dingen af te leiden dat het iemand uit een dorpje in de buurt van Sittard was. Maar het had net zo goed Swalmen kunnen zijn. Het leuke van dit boekje is dat er behalve de officiële gegevens, zoals de gedrukte, ook andere dingen in stonden. Het hele boek door heeft iemand met potlood er allerlei dingen in gekliederd. Meestal gaat het om financiële zaken. Zo staat er ergens:

Armenw.		Geloofsgeschied.	
Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven
13,35	10,30	12,86	4/12. Scholt
18,01	2,10	2,82	om 1895
3,67	4,80	7,10	274. Koster
3,00 v. Scholt	4,60	12,78	348. Orgeltrapp
13,56	4,00		
53,59	4,00		
53,59	1,70		
	2,00		
	29,50		
	7,00		
	36,50		

De twee linkerrijtjes gaan over de ontvangsten en uitgaven m.b.t. de armen. Over welke tijdsperiode het gaat is niet duidelijk. Het zou een maand maar wellicht ook een jaar kunnen zijn. Behalve de drie gulden die ontvangen zijn van vrouw Scholt. gaat het om bedragen die wel eens in een collectebus in de kerk zouden hebben kunnen zitten, die bijv. eens per week gelegeerd werd. In vier weken tijd zat er dan respectievelijk fl.15,35, fl.18,01, fl.3,67 en fl.13,56 in. In diezelfde periode is er zeven keer iets ten behoeve van de armen uitgegeven, misschien wel tijdens zo'n huisbezoek. Bij deze uitgaven gaat het steeds om hele bedragen afgerond tot op 10 cent. Een keer is er maar liefst een bedrag van fl.7,- uitgekeerd. Desondanks bleven de inkomsten boven de uitgaven. Behalve dit was er waarschijnlijk ook nog een Vincentiusvereniging, waarbij de leden contributie moesten betalen. Op een van de pagina's zien we de volgende teksten en cijfers:

Armen 20 maal 20 -	4,00
20 - m. 30	6,00
	6,00
	6,00
	4,50
	26,50
(29,38 uit te Deelen)	
	26,50
	2,88

Ik probeer bovenstaande pagina te interpreteren. Ik lees 20x20 en daarna tot drie keer 20x30. Stel dat er 20 personen lid zijn van bijv. de Vincentiusvereniging en stel dat het eerste kwartaal de contributie 20 cent bedroeg, maar de daaropvolgende drie kwar-

talen verhoogd tot 30 cent, dan is er aan inkomsten gegenereerd 20x20, 20x30, 20x30 en 20x30 cent. Daarnaast is er nog een eenmalige gift geweest van fl.4,50. Het geheel van de inkomsten bedraagt zo fl.26,50. Maar we lezen ook: 29,38 'uit te Deelen'. Een vreemd bedrag om uit te delen, aan wie? Aan de armen dus, want daar begint de pagina mee. Een belangrijke inkomstenbron voor de parochie waren de te lezen missen, en vooral ook de huwelijksmissen. Het Huwelijk 'Palant' leverde op: om te beginnen de ceremonie en paperassen zelf: fl 12,-.

Huwelijk Palant.	12,00
mis	5,00
Koster	3,50
orgeltrapp	0,50
21 franc.	21,00

De Mis kostte fl. 5,- (waarschijnlijk voor de pastoor of kapelaan). De koster (die waarschijnlijk ook het orgel bespeelde) ontving fl. 3,50 en de orgeltrapper fl. 0,50. Er was in die parochie toen dus nog geen elektrisch orgel.

Wanneer de pastoor of koster deze financiële dingen heeft opgetekend is niet duidelijk. Er wordt nog van de oude spelling gebruik gemaakt. Het zal dus waarschijnlijk ergens voor de Tweede Wereldoorlog geweest zijn. Het betreffende boek is dan wel in 1896 uitgegeven maar misschien nog lang in gebruik geweest, totdat het als een soort kladboek gebruikt werd om de financiën in op te tekenen. Ik denk dat in de zestiger jaren van de vorige eeuw nog veel dingen hetzelfde geweest zijn.

Veel mensen hadden het niet breed. Zo'n potje voor de armen was zeer gewenst. Maar de mensen waren het meest gebaat bij de 'naoerhulp'. Er waren ongeschreven regels hoe je met je burens omging. Natuurlijk om directe hulp om iets te lenen, maar vooral ook in geval van nood. Bij ziekte, brand of bij overlijden. Een zeer naaste buur ging dan in de hele omgeving alle huizen langs om te vertellen wie er was overleden en om een bijdrage in de begrafenis-kosten te vragen. Op de deur van het huis van de overledene kwam een zwarte strik. Sowieso

hoorde je alle nieuwtjes van het dorp 's zondags na de Mis. De vrouwen vormden zwermen en cirkels op het marktplein en bleven soms wel een half uur daar staan. Na de Hoogmis gingen de café's open en daar gingen de mannen een biertje drinken en hun mannenwetenswaardigheden uitwisselen. Iedereen kende iedereen en wist bijna alles van elkaar. De sociale controle was erg groot, nog meer dan die van de pastoor of de kapelaan. Maar daar tegenover stond de onvoorwaardelijke plicht tot hulp, niet alleen als een christelijke deugd, maar als een sociaal noodzakelijke. De mensen wisten dat ze elkaar nodig hadden. Eeuwen achter elkaar waren ze geknecht door allerlei overheden en geteisterd door

oorlogsgeweld. De búren, van die mensen moest je het hebben.

Wat is daar nu nog van over? Op zondag zijn de winkels open en op kerkpleinen lijkt het soms wel elke week kermis. De mensen in de dorpen kennen elkaar minder goed dan vroeger. Maar nog steeds is er een sterke gemeenschapszin, wat in Swalmen blijkt uit het al jaren op vrijwilligers draaiende zwembad. En gelukkig is de Vincentiusvereniging niet meer nodig. De folklore zien we nog bij Vastenavond. De zondagse kleren en de hoedjes zijn verdwenen. Daarvoor moet je naar de 'Bible belt'.

Een huwelijk uit 1884

Wim Hoezen

Om eventuele moeilijkheden te voorkomen die zouden kunnen ontstaan na hun huwelijk, laten a.s. bruid en bruidegom op 25 januari 1884 voor notaris Vogels huwelijkse voorwaarden en ieder een inventaris opmaken.

Bruid is Maria Elisabeth Crins (ze tekent zelf met Criens) geb. Beesel 1842 en sinds april 1883 weduwe van Antoon Stevens. Ze woont te Belfeld en heeft 2 kinderen, 13 en 5 jaar oud.

Bruidegom Peter Jan Dorssers geb. Helden 1844 is sinds december 1881 weduwnaar van Anna Gertrudis Staaks. Hij woonde pas sinds juni 1879 te Belfeld, maar is kort na het overlijden van zijn vrouw met 3 van zijn 5 kinderen weer in Helden gaan wonen.

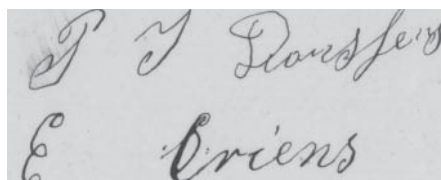
De huwelijkse voorwaarden

Peter Jan Dorssers landbouwer te Helden en Elisabeth Criens landbouwster te Belfeld verklaren *voornemens te zijn met elkander een huwelijk aan te gaan en als voorwaarde daarvan vast te stellen, als volgt: Er zal tusschen hen slechts eene gemeenschap van winst en verlies bestaan, weshalve zij van de gemeenschap uitsluiten alle hunne goederen, hoe ook genaamd, welke zij thans bezitten of die aan hen staande huwelijk bij erfenis, making of schenking zullen opkomen; dat de schulden welke door ieder der aanstaande echtgenoo-*

ten vóór het aangaan van het voorgenomen huwelijk mochten zijn gemaakt, zullen komen ten laste van diegenen hunner die dezelve mocht hebben aangeaan.

Voorts verklaarden comparanten dat de goederen welke hun persoonlijk toebehooren, thans niet nauwkeurig kunnen worden opgegeven doch dat daarvan door nader op te maken akte zal blijken.

Bedoelde nader op te maken akten zijn de 2 inventarissen die nog op dezelfde dag worden ingeschreven.

A photograph of a document showing two handwritten signatures in cursive ink. The top signature reads 'P J Dorssers' and the bottom signature reads 'E Criens'.

De inventaris Dorssers

De boedelbeschrijving vindt plaats van 2 tot 4 uur. Toeziend voogd over de minderjarige kinderen van Peter Jan Dorssers is zijn zwager Willem Staaks, terwijl Willem Janssen landmeter te Meijel als deskundige door de kantonrechter is beëdigd om de goederen te schatten.

A). Actief fl.1102,- t.w.:

Ten huize van Dorssers te Helden: kast met linnen-goed, kist, spinnewiel, opgespreid bed met toebehoor, wieg en kinderbed, kar, wanmolen, schop, riek, klederen en lijfsieraden van de overledene en klederen van Dorssers.

De overige tot de huwelijksgemeenschap behorende

roerende goederen heeft hij al eerder ten overstaan van notaris Brouwers te Venlo verkocht voor fl. 925,-. Dit geschiedde in 2 verkopen: eerst 21 december 1881 de huismebelen etc. en vervolgens op 29 juni 1882 2 hectare 60 aren rogge en haver in Geloërveld.

Op Woensdag den 21 December 1881,
te 10 uren 's morgens, op verzoek en ten
huize van *P. J. Dorssers* te Geloë, gemeente
Belfeld :

 3 koeien, waarbij 2 dragende,
1 vet en 1 vazel varken,
Al de akker- kelder- en schuur-
gereedschappen, als : kar, ploeg, eg, wel,
wanmolen, wan, draaivat, emmers en kuipen.
De huismebelen, bestaande in : stoelen,
tafels, kisten, kasten, kommood, spiegels,
kagchel, schilderijen, tin- koper- glas- en
aardewerk ; en wijders hooi, stroo, aardap-
pelen en wat er meer is.

B). Passief fl. 368,- t.w.:

Aan (zwager) Peter Wolters te Kessel een schuld van fl. 240,-.

Roggepacht fl. 43,-.

Aan de kinderen van Cleef te Belfeld wegens stro een schuld van fl. 85,-.

Verder verklaart Dorssers dat zijn kinderen nog gerechtigd zijn voor de helft in 837/10752e (!) gedeelte in de inboedel afkomstig van hun grootouders Johannes Dorssers en Mathea Nijssen. Deze helft wordt geschat op fl. 660,-. Ook zijn er onroerende goederen te Helden, Kessel en Maasbree die tot de huwelijksgemeenschap behoren.

Tot slot verklaart hij ten laste van zijn kinderen geen vorderingen te hebben dan de voorgeschooten begrafeniskosten van fl. 25,- welke met gelden uit de boedel zijn betaald, doende voor de helft fl. 12,50.

De inventaris Criens

Direct na bovenstaande boedelbeschrijving vindt van 4 tot 6 uur die van Elisabeth Criens plaats. Frans Dohmen, smid te Reuver (gehuwd met een zus van haar overleden man) is toeziend voogd over haar 2 minderjarige kinderen. Als deskundige treedt ook hier Willem Janssen op.

A). Actief fl. 804,90 t.w.:

In het woonhuis: 6 stoelen, 2 tafels, bak, kast met lijnwaad, kast, 2 kisten, kachel met toebehoor, 2 opgespreide bedden (geschat op fl. 120,-), 3 ijzeren

ketels, sopketel, 3 houten en een blikken emmer, 3 koffiepoten, 18 porceleinen borden, 2 porceleinen kommen, boterstang, gieter, 2 ziften, broodtrog, 6 lepels, 6 vorken, 2 spiegels, schilderijen en klederen en lijfsieraden van Elisabeth Criens.

In de kelder: 2 tonnen ingemaakt goed, aardappelen (geschat op fl. 56,60), 2 stenen roompotten en 6 melkpotten.

Op de zolder: 2 zakken rogge, een zak boekweit, *spurrijzaad* en *evie*.

In de stal: 2 koeien (geschat op fl. 294,-) en een kalf.

In de schuur: hooi, stro, snijkist, wanmolen, kar, ploeg, egge en 2 varkens.

Verder de klederen van de overledene.

B.) Passief fl. 1158,70 t.w.:

Aan Theodor Hubert Messemakers te Venlo een schuld uit 1869 van fl. 400,- en een uit 1871 van fl. 700,- .

Aan Frans Dohmen te Reuver wegens restant pacht en arbeidsloon fl. 58,70.

De onroerende goederen behorende tot voornoemde huwelijksgemeenschap bestaan in huis, stal, schuur, bouw- en weiland, bos en hakhout te Belfeld ter grootte van ca. 4,5 hectare. Verder verklaart Elisabeth dat zij ten laste van haar kinderen geen vorderingen heeft dan de voorgeschooten begrafeniskosten van fl. 23,- doende voor de helft fl. 11,50 welke met gelden uit de boedel zijn betaald.

Overigens: anders dan men zou vermoeden, zijn beide inventarissen niet ter plaatse opgemaakt, doch te Reuver.

Tot slot

Ruim 3 weken later, op 18 februari 1884, vindt te Belfeld het burgerlijk huwelijk plaats. Het kerkelijk huwelijk is één dag later. Op 28 februari komt Peter Jan Dorssers weer, en nu voorgoed, in Belfeld wonen. Hij neemt zijn 3 jongste kinderen mee. De 2 oudste, die dan pas 9 en 8 jaar oud zijn, zijn elders ondergebracht. Met de 2 kinderen van Elisabeth Criens telt het gezin nu 5 kinderen en daar blijft het ook bij. Ze gaan wonen in het huis van Elisabeth: Geloë no. 56, kadastraal gelegen *Tusschen de Gaesstraet en de Leijgraaf*.

Leuk om te bewaren (9)

Soms kom je ze ineens weer tegen: oude documenten, rapporten, getuigschriften, nota's, foto's uit je eigen verleden, die een beeld geven van hoe het vroeger was. Vertederd kijk je er nog eens naar en dan vraag je je af: wat doe ik er mee? Het kunnen ook documenten zijn die bij het opruimen van de bezittingen van een overledene tevoorschijn komen. Het zou toch zonde zijn als die voor altijd zouden verdwijnen. Stap er daarom eens mee naar de Heemkundevereniging. U hoeft ze niet af te staan, maar we kunnen ze inscannen en hebben daarmee wellicht nog jaren materiaal voor deze rubriek in de Biejeingezeumerd:

Trouwboekje van Theodorus Derks en Anna Jacobs, Belfeld 26 mei 1914.

KINDEREN UIT DIT HUWELIJK GEBOREN.				
VOORNAMEN.	GEBOREN		OVERLEDEN	
	TE	DEN	TE	DEN
1 Paulus Pet. Gerardus Belfeld		10 Jun 1915		
2 Gerardus Theodorus id		10 Jun 1916 Belfeld	17 Feb 1917	
3 Gerardus Cor. id		10 Oct 1917		
4 Elisabeth Michielina id		27 Oct 1919 Belfeld	30 Sep 1924	
5 Johannes Theo. id		29 Nov 1921		
6 Bernardus Gerardus id		28 Aug 1922 Belfeld	13 Oct 1923	
7 Hermannus Reo. id		8 Nov 1923	idem 1 Maart 1929	
8 Elisabeth Tetronella id		28 April 1925		
9 Johannes Catharina id		4 Nov 1926		
10 Tetronella Jolan. id		21 Dec 1927		
11 Jozef Hermannus Gerardus		24-4-1929 Tegelen	14-3-1931	
12 Maria Theresia Gerarda		4-6-1930		
13 Johanna Gerarda		25-8-1932 Belfeld	26-4-1934	
14 Antonius Jozef Maria		4-12-1933 Tegelen	21-12-1933	

AANTEKENINGEN.			
Dit gezin is ingeschreven		Dit gezin woont	
in het bevolkingsregister			
deel	blad	Wijk	N°.
15) Leonardus Gerardus Theodorus			
Belfeld 8 Nov 1935 Derks			
Geboren 5 Middags 16.00 uur			

Het gezin telde 15 kinderen waarvan er 7 vroegtijdig kwamen te overlijden. Zij woonden op de Bolenberg Belfeld.

Theodorus Derks was als fabrieksarbeider meer als 50 jaar in dienst bij Houben & Steegh (NGI)

De sjtraot nao de bós

Op zekere daag kwome veur biejein
en kwoom toet sjtandj 'n buurtverein
d'r mós waal waere gesjtump
'n besjtuur woor al rap benump
want 't woor bieje ós
in de sjtraot nao de bós.

Höb geur neudig 'ne goje raod
of 'n verbaetering in de sjtraot
en ouch veur anger zake
ziej weite d'r get van te make
gaot den nao 't besjtuur van ós
in de sjtraot nao de bós.

Aan de bevrijdings-optoch waerde mitgedaon
want veur wólle toch neet achter sjtaon
mit drie prieze waerde veur bedach
wae zoj det höbbe gedach
veur höbbe laote zeen waat me kós
in de sjtraot nao de bós.

Ouch mós d'r eine besjermer zin euver de sjtraot
mer 't besjtuur wis daomit waal raod
dae waerde al rap benump
Sint Antonius waerde daoveur besjtump
dae noe vereerd waerd es besjermer euver ós
in de sjtraot nao de bós.

Mer in de sjtraot zin versjillende zake
daoveur wille veur ouch reklame make
want dao zin kleine en ouch grote
die moge toch neet waere versjtote
want die heure ouch bieje ós
in de sjtraot nao de bós.

Es geur aan 't hoes get wilt ver-
bouwe
of muibele es geur gaot trouwe
en panne mót höbbe veur op 't
daak
of grote of kleine pöt veur de
inmaak
dao mót geur veur zin bieje ós
in de sjtraot nao de bós.

Mót m'n gemaak höbbe sjeure in
de kleijer
of mót geur höbbe hoonder of
eijer

ouch es geur 'n glaas beer wilt koupe
of get mót höbbe óm te rouke
want 't is allemaol te kriege bieje ós
in de sjtraot nao de bós.

Mót geur gedaon höbbe 'ne vrach
of mót geur get höbbe gesjlach
ouch es m'n get mót höbbe óm te aete
de boere zólle ós ouch neet vergaete
daoveur kan m'n terech bieje ós
in de sjtraot nao de bós.

Es deur of raam mót waere gesjtreke
of de zaole ónger de sjoon zin versjlete
ouch es me get mót laote sjmeje
of hout mót höbbe gesjneje
det kan m'n laote doon bieje ós
in de sjtraot nao de bós.

Ouch es geur zjwumme wilt gaon
of aan anger sjport mót waere gedaon
ouch es geur 'ns wanjele gaot
mót m'n zin bieje ós in de sjtraot
want bad, bos en heij is bieje ós
in de sjtraot nao de bós.

En ouch es de lèste aom haet gegaon
en m'n hiej veurgood haet aafgedaon
den is eur lèste rösplaats bieje ós
in de sjtraot nao de bós.

J.H. Franssen, oktober 1945

